

STUDIETUR 2016

Interkommunale brannvesen i de Nordiske land

Innhold

Innledning.....	3
Danmark	4
Finland.....	8
Sverige	13
Oppsummering	18
Referanser	19

Innledning

Reisestipend har blitt utdelt årlig siden 2007 av RUU (Reisestipend- og utdanningsutvalget), i 2016 var dette et samarbeid mellom NBLF, DSB, Gjensidige og Skogbrand.

I 2016 ble vår søknad innvilget og vi kunne starte planleggingen av vår studietur.

Formål

Se på hvordan de skandinaviske land har organisert sine brannvesen, både tidligere og nåværende organisering, samt veien frem dit.

Bakgrunn

Felles for de Nordiske land synes å være at det i det offentlige etableres færre og større kommunale organisasjoner. Dette skjer både med sammenslåinger og gjennom forskjellige samarbeidsløsninger.

Vi har valgt å avgrense vår fokus til å gjelde samarbeid og interkommunale løsninger for kommunale brannvesen.

Gjennomføring

På bakgrunn av en allerede hektisk hverdag ble reisen vår delt opp i 3, med følgende reiserute:

- Åbo (Turku) i Finland 15. til -17. august
- Aalborg i Danmark 26. til 27. september
- Östersund og Åre i Sverige 20. til 21. oktober

Felles for stedene vi besøkte og alle personene vi møtte var en utsøkt gjestfrihet og interesse for vårt arbeid.

Stor takk til:

Johannes Holm Iversen Beredskabschef, Nordjyllands Beredskab,

Torbjörn Lindström utvecklingschef Egentliga Finlands räddningsverk.

Callis Blom räddningschef Åre kommun

Jörgen Eriksson Enhetschef Metod och Taktik Jämtlands Räddningstjänstförbund

Og ikke minst NBLF / RUU for støtte, råd og kontakter.

Arnstein Kvelstad

Håvard Bye

Beredskapsleder Brannvesenet Midt IKS

Brannsjef Brannvesenet Midt IKS

Danmark

I 1965 havde Danmark 1 345 kommuner, og fra 1970 277. Som følge af flere reformer, er antall kommuner redusert til 98 fra 2007. disse er igjen organisert i 5 regioner. Danmark har i dag ca. 5,7 mill innbyggere. Fra januar 2016 ble 87 brannvesen slått sammen til 24.

Vår tur til Danmark startet den 26. september. Vi ankom på ettermiddagen og vi møtte 2 fra brannvesenet den ettermiddagen. Vi startet med en felles middag på en restaurant som heter Flammen. Anbefales hvis dere er på disse kanter. Meget trivelig og praten gikk lett. Brannfolk har mye til felles.

Omorganiseringen i Danmark var relativt fersk når vi var på vårt besøk. Vi møtte blant annet en av beredskapssjefene i det nye brannvesenet, Nordjyllands Beredskap. Dette er et av de 24 nye brannvesenene i Danmark.

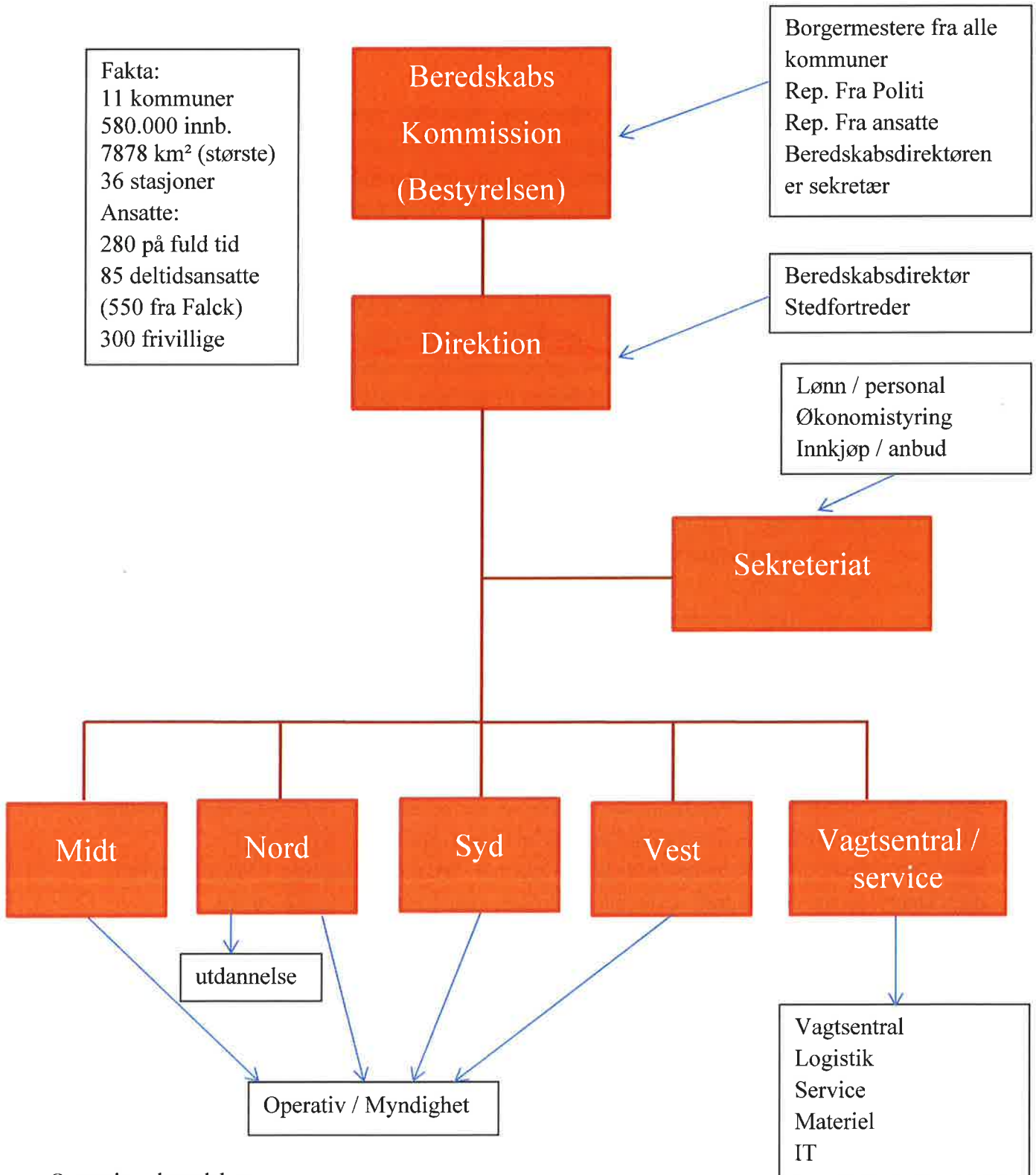
Bakgrunnen for den nye organiseringen i Danmark var at man mente at 98 brannvesen var for mange. Det ble med bakgrunn av en gjennomgang av beredskapen i Danmark av firmaet Deloitte avdekket at det var penger å spare for kommunene og staten ved å redusere antall brannvesen, samt å gjøre ulike grep i statens apparat for beredskap. Dette endte med at i forhandlingene om statsbudsjettet med KL (tilsvarende på mange måter KS i Norge) bestemt at antall brannvesen skulle reduseres til 21, og staten skulle spare tilsvarende med å effektivisere sitt apparat. Det er litt uvant for oss i Norge at KL kan forplikte kommunene på en slik måte. De har større myndighet enn KS har i Norge. Men det endte med en avtale mellom KL og staten om at et tallfestet beløp skulle spares på kommunal og statlig side. Dette i redusert overføringer til kommunene. Det hadde tidligere i Danmark i 2007 vært en omfattende kommunereform der man gikk fra nesten 300 kommuner til 98. Dette medførte at brannvesenene for ikke så lenge siden også hadde hatt en stor omorganisering.

Den kommunale friheten eksisterer også i Danmark. Selv om det var enighet mellom staten og KL om 21 brannvesen endte de opp med 24 brannvesen. Dette med bakgrunn av at det er kommuner, også i Danmark, med en bedre økonomi enn andre, som valgte å betale av frie midler for å beholde eget brannvesen. Derfor ble det 24 brannvesen i Danmark. Erfaringene som vi fikk fortalt ved vårt besøk at også blant de 24, også hadde tendenser til å sprekke. De trodde at snart var de 28 brannvesen. Dette pga av nedlegging av stasjoner som enkelte kommuner ikke aksepterte. Og de ville dermed betale av frie midler ekstra for å opprettholde "sin brannstasjon".

Strukturen i Nordjyllands beredskap ble bestemt av et regionråd, og deres organisasjonskartet ble vedtatt der. Direktøren innrømmet at også en annen type organisering med beredskapsleder og forebyggendeleder hadde kanskje vært en god løsning. Men avgjørelsen respekteres, og man endte med at det ble organisert med 4 regioner med hver sin beredskapssjef og 1 beredskapssjef for forretning og intern tjenester. Beredskapsdirektøren svarer til en beredskapsstyrelse. Den nye organiseringen ble etablert 1. januar 2016. Viser til organisasjonsskissen på side 6. I Beredskapskommisjonen (styrelsen) sitter det borgermestere fra alle kommunene, representanter fra politi og likedan representanter fra de ansatte. Og det er en noe annen styring enn vi i brann og redningsvesen i Norge er vant til. I IKS representantskap/styrer i Norge er vel det sjelden at politiet har en rolle.

Organisering av interkommunal brannvesen i Danmark

(NordJyllandsberedskab brukt som eksempel)

Operativ = beredskap

Myndighet = tilsyn, byggesak, fyrverkeri og tillatelser.

Sentrale føringer ved denne omorganiseringen innen beredskap i Danmark var økonomiske besparelser. Besparelsen måtte realiseres, og det å legge ned stasjoner var noe flere av de 24 beredskapene anså som nødvendig for å nå målet. Dette er en krevende operasjon, og det skaper motstand, både blant egne ansatte, men også i samfunnet for øvrig.

I Nordjyllands beredskap hadde man løst oppdraget på en annen måte. De ville ikke legge ned noen stasjoner, men heller effektivisere mest mulig. Blant annet rykket de ut med mindre antall personer på ulike hendelser, og på den måten reduserer kostnader. Likedan hadde de redusert noe på vaktlagene, men da med naturlig avgang. I tillegg drev de omfattende salg av tjenester.

En stor andel av budsjettet må de selv tjene inn med betalte oppdrag. Nærmere 45 av 190 millioner som deres budsjett er på, er inntekter for oppdrag. Det var trykghetsalarmer, innbruddsalarmer, kommunale tekniske alarmer, budtjeneste, salg av alarmanlegg, låssikring, parkeringsvakter, vedlikehold av kommunale kjøretøy mm. Det er i hovedsak personell på vakt som ble brukt for å løse disse betalte tjenestene. Godtgjørelsene til mannskaper var også noe redusert. Der betalte man blant annet kun for 20 av 24 timer på en døgnvakt. Det var også en pensjonsreform i Danmark som gjør at mange må arbeide helt opp til de var 71 år gamle, selv i brannvesenet.

Så det var åpenbart at de økonomiske motivene i Danmark for å gjennomføre en reform var det som var i fokus. Kostnadsreduksjoner står sterkt i det offentlige Danmark.

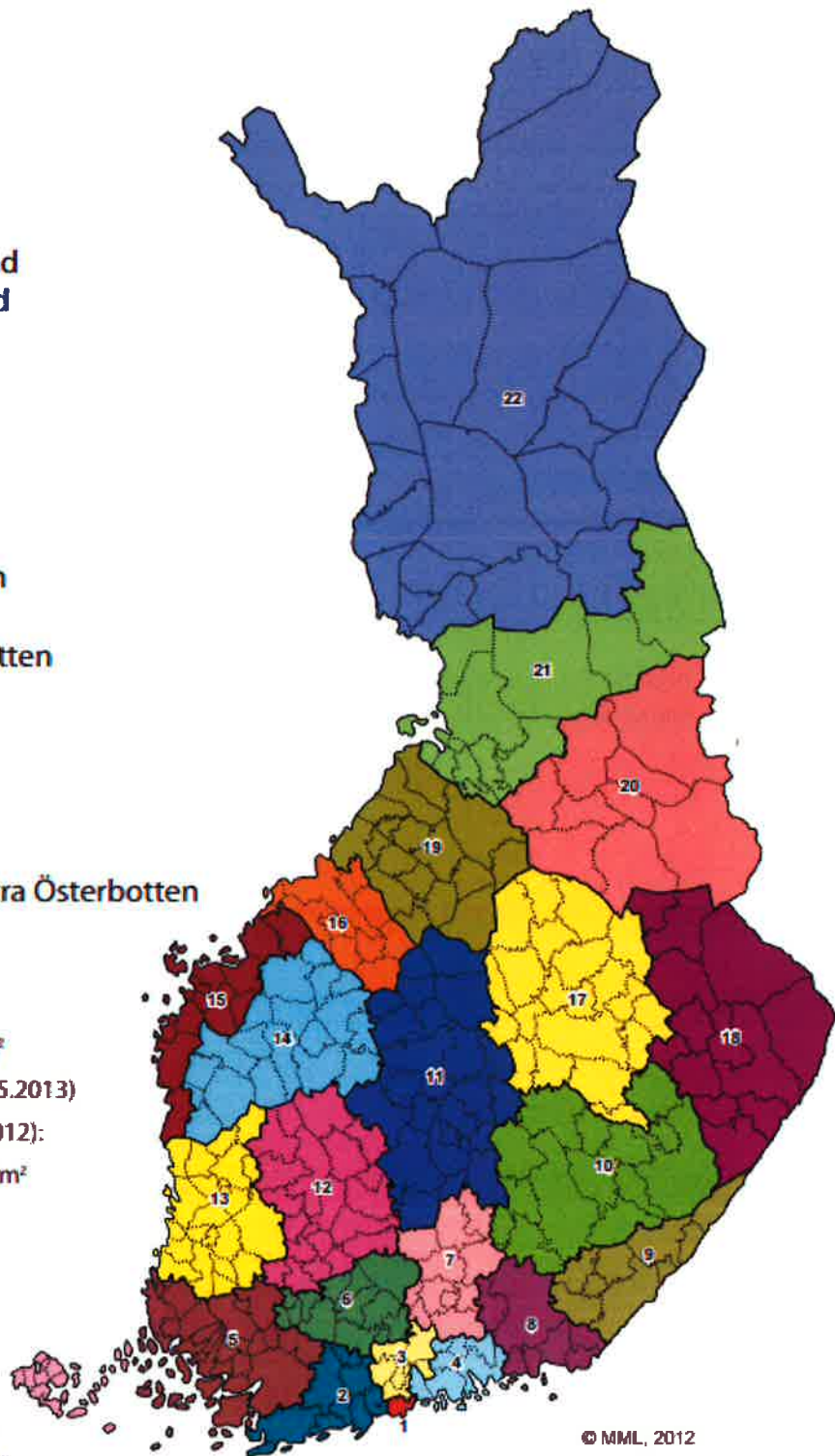
Finland

Räddningsverken

1. Helsingfors
2. Västra Nyland
3. Mellersta Nyland
4. Östra Nyland
5. Egentliga Finland
6. Egentliga Tavastland
7. Päijänne-Tavastland
8. Kymmenedalen
9. Södra Karelen
10. Södra Savolax
11. Mellersta Finland
12. Birkaland
13. Satakunta
14. Södra Österbotten
15. Österbotten
16. Mellersta Österbotten och Jakobstad
17. Norra Savolax
18. Norra Karelen
19. Älvdalarna
20. Kajanaland
21. Uleåborg-Nordöstra Österbotten
22. Lappland

Finlands areal: 338 000 km²
Folkmängd: 5 435 497 (23.5.2013)
Befolkningstäthet (31.12.2012):
i hela landet 17,9 inv/landkm²
Nyland 172,2 inv/landkm²
Lappland 2,0 inv/landkm²

● Åland har sin egen
landskapslagstiftning
om räddningsväsendet.

© MML, 2012

Kartet på foregående side gir en god oversikt over Finland og strukturen av brannvesen i Finland.

Vi ankom Finland en mandags ettermiddag etter en lang reise hit. Åbo er ikke en stor flyplass, og antall avganger deretter. Trivelig gåtur i sentrum før man tok kveld.

Dagen etter ble vi hentet opp av Torbjørn Lindstrøm, Utvecklingschef i Egentliga Finlands Redningsverk, for en rundtur og omvisning på noen av deres brannstasjoner. Flott omvisning der vi fikk se de nyeste, og den eldste av stasjoner og utstyr de hadde. Vi møtte også flere av de ansatte. Hovedstasjonen er faktisk 100 år i år. Originalportene og fasadene består fra den gang og bilene spesialbestilles for å passere. Luftfjæring og automatiske speil. Fra oss som selv sliter med en gammel stasjon er det greit å se at alle ikke har det like flott.

Den nyeste stasjonen var 6 mnd. gammel. En flott stasjon som også de har tatt innover seg ren og skitten sone. Men litt uvant for oss, ble det ikke tatt høyde for begge kjønn i beredskap. Det var ukjent for dem, og det var heller ingen damer blant de heltidsansatte brannmenn. Ikke ventet de å få noen heller da det var ingen damer som utdannet seg til brannkonstabel.

Egentliga Finlands Redningsverk har 563 ansatte. De har 9 døgnbemannede stasjoner, 3 dagkassernerte stasjoner, 5 brannstasjoner med deltidsansatte (opdragsavlønte brandmenn). I tillegg praktiserer de en ordning i Finland som heter avtalsbrandkårar. Dette er foreninger som tegner avtale med redningsverket, i stedet for at de ble ansatt i redningsverket er det foreningen som var part i avtalene. De hadde hele 67 avtalsbrandkårar i sin region, som sysselsatte ca 1800 personer. Foreningene tegner så avtale med brannvesenet med at de stiller med beredskap, for eksempel så stiller de med en beredskap på 5 mann. Hvordan de lønnes, organiseres, m.m. er det opp til foreningen selv å avgjøre. Vi ser at man har stort mangfold blant deltid. Alle er de forpliktet til å øve, og utdannes i forhold til de avtaler som tegnes. De har også egne avdelinger på enkelte stasjoner med eget utstyr (som er innkjøpt av brannvesenet og disponert av foreningen). De har egne garderøber, sosiale rom og egne vognhaller. Så en stasjon kan bestå av "to stasjoner" vegg i vegg. Der det er et klart skille mellom heltid og deltid. Men ofte rykket de ut til hendelser sammen, særlig ved store hendelser.

Dagens organisering av brannvesenet ble innført i 2004. Det var da 54 kommuner som skulle samarbeide om å danne et redningsverk, Egentliga Finland. I regionen er det nå 28 kommuner, så det har vært en del kommunesammenslåinger i regionen.

Staten har bestemt regionene ved hjelp av lovverk. Bakgrunnen for dagens organisering er et resultat etter en utredning på slutten av 1990 tallet, som var ferdig i 2000. Det ble opplyst at den som ledet og gjennomført utredningen var én person i innenriksdepartementet. Det vil si at det nærmest var en enmannsutredning. Men det var en grundig gjennomgang, han reiste rundt intervjuet folk, og vurderte geografiske inndelinger. Et av mandatene i utredningen var om räddningsverk (brannvesen) skulle bli et statlig ansvar. Noe av det som ble avdekket i utredningen er at styringen fra staten til de kommunale brannvesenene er problematisk. Staten pålegger kommunene økte oppgaver innen beredskap og brannvern uten å sende penger. Det ble også avdekket at det var avvikende og manglende samarbeid med nabobrannvesenene i

Finland. Det ble også avdekket svakheter med frivillige brandkår(foreningene). Utfordringer i forbindelse med rekrutteringer. Rapporten konkluderte med at også mye av utstyret var for dårlig. Det var ikke blitt gjort nødvendige investeringer. De små kommunene var sårbare i forhold til store hendelser, også økonomisk. Det ble også påpekt svakheter med lederskap særlig på store hendelser.

Det Finske brannbefalslaget var høringsinstans til denne rapporten. De arrangerte også seminarer. De var tilrettelegger for å arrangere slike seminar. Ingen tvil om at prosessen skapte endel bekymringer for egen posisjon, særlig blant eldre brannsjefer. Endel hadde vanskelig for å godta dette.

Når den ble vedtatt var det relativt kort tid på å gjennomføre. Dette er ganske vanlig i Finland med reformer. Kommuner gis gjerne 1-2 år på å gjennomføre, når en beslutning er tatt. Slik ble det også denne gangen. Råddningsdirektør Jari Saino, som for øvrig har vært leder i hele perioden, sa at han hadde i underkant av 2 år før den nye organiseringen skulle være på plass.

Det var opp til kommunene å bli enige om hvorledes det skulle organiseres. Det ble satt en frist for når det skulle være i orden. Oppgavene ble gitt til en brandchef i hver region om å dra prosessen. Egentlige Finland er en tidligere etablert region. Men det er ikke sammenfallende grenser for denne regionen og hele Egentliga Finland Redningsverk sin region.

Inndelingene og lovverket ble bestemt av staten men det var mye kommunene fikk frihet til å bli enige om, bla kostnadsfordeling. For kommunene i Egentliga Finlands redningsverk ble kostnadsfordelingen tilslutt bestemt i statsråd da det var en av tingene man ikke greide å oppnå enighet om. Kommunene gikk inn med sine budsjetter i de tre første årene av samarbeidet. Etter det ble det en overgang til en ordning med betaling pr innbyggere.

Øverste beslutningsorgan i Egentliga Finlands redningsverk er en nemnd som består av 15 representanter. Det er en nemnd som ligger under kommunestyret, og styrelsen i Åbo kommune. Nemnden er sammenstilt med lokale representanter. Det betyr at det er mange kommuner som ikke er representert i nemnden. Nemnden kan i prinsippet endres hvert 4 år. Viser til organisasjonskart side 11.

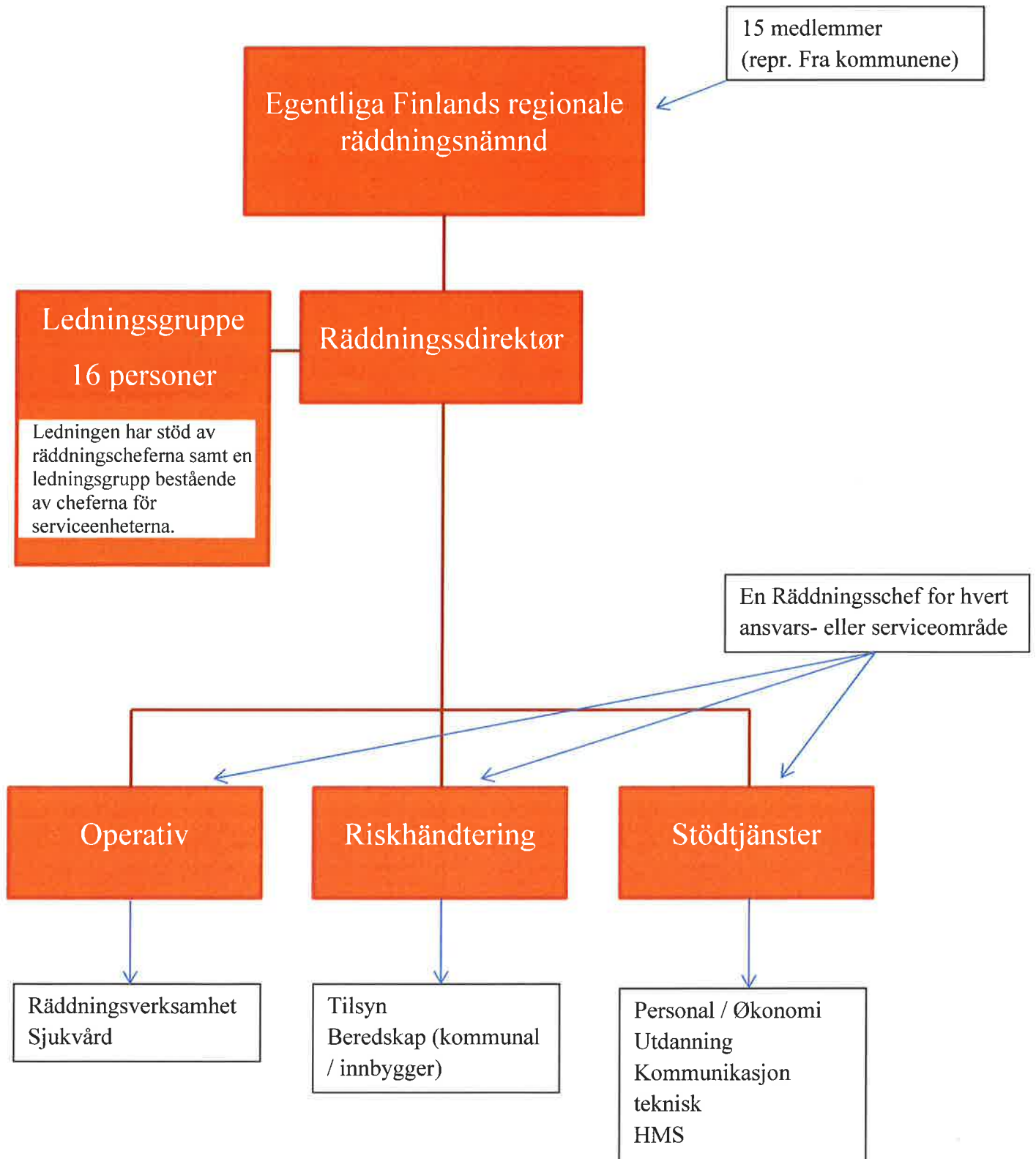
Når man etablerte Egentliga Finlands redningsverk i 2004 delte man det inn i 5 geografiske ledningsområder, som skulle ledes av en felles administrasjon. Hver region ble ledet av tidligere brannsjefer og de var i starten ganske så selvstendig, eller utviklet seg ganske så selvstendig. Man så relativt raskt at det var uheldig, men nødvendig for å roe situasjonen den gang. Det var veldig mange utfordringer å ta tak i. Det var mange samordningsordninger som måtte samkjøres. Det var innarbeidet endel lokale tilpasninger og lokale avtaler som var veldig ulik fra kommune til kommune. Alle fikk sin gamle lønn, men det ble utlignet over tid til å bli mer og mer likt.

De ulike regionene innen brannvesenet utviklet egne kulturer. Dette medførte at det ble for krevende å få alle til å fungere likt. I 2013 ble dette omorganisert, og alt samlet til en felles ledelse. Når de da slo sammen de geografiske driftsenhetene vekket det motstand, men ikke så stor. Da hadde den gamle med geografiske driftsenheter vart i 10 år. Våre finske venner var

meget tydelig på at dette ikke var en anbefalt måde å gjøre det på. Ser man opp imot Danmark kan det virke som de ikke tar denne advarselen til seg. I og med at Nordjylland faktisk bygger på den gamle finske modellen som de mislyktes med.

Organisering av interkommunal brannvesen i Finland

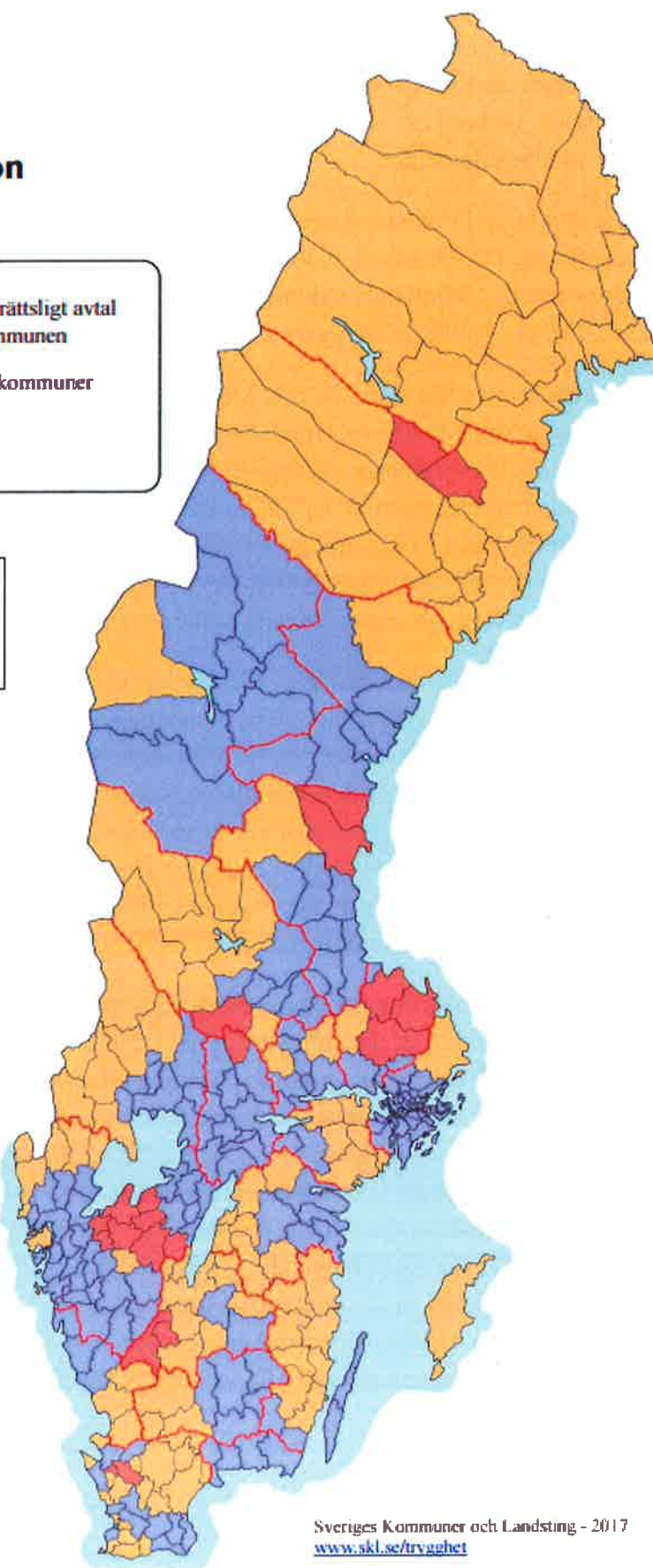
(Egentliga Finlands räddningsverk brukt som eksempel)

Kommunens organisation för räddningstjänst

- I egen regi eller genom civilrättsligt avtal under nämnd i den egna kommunen
- Gemensam nämnd för flera kommuner
- Kommunalförbund

116 kommunale brannvesen
8 kommunale nemnder
37 Räddningstjänstförbund

I og med at vårt brannvesen grenser mot Sverige, og vi har bistandsavtaler og samarbeid med dem fra før, ville vi også besøke de og høre om deres erfaringer og bakgrunn for hvordan de har startet samarbeidet. Som man ser av skissen ser man at Jämtlands räddningstjänstförbund er et meget stort samarbeid. De omkranser faktisk Åre kommun. Så på turen avtalte vi også å besøke de, og høre om årsaken for at de velger å bestå som eget kommunalt brannvesen når alle i rundt samarbeider.

Vi startet turen i Østersund og møtte der Jörgen Eriksson Enhetschef Metod och Taktik og Lars Nyman, Tf Förbundschef / Räddningschef. Vi fikk der en presentasjon av dem samt at vi presenterte oss. Jämtlands räddningstjänstförbund består av 11 kommuner, et areal på 31 150 km². Det er 106 000 innbyggere i regionen. Det er ca 500 ansatte.

I Sverige er mye likt som i Norge. Men det er ikke like stort press fra sentrale myndigheter om å danne samarbeid. Det anbefales selvsagt, men ikke på samme måte som i Norge der DSB har motivert igjennom mange år for en slik utvikling. I Sverige har det kommet naturlig, og gjerne med bakgrunn av faglige og økonomiske årsaker. I Sverige har urbaniseringen et større tempo enn i Norge, noe som medfører at svært mange mangler, mister og ikke makter å rekruttere kompetanse innen brann. Det er også vanskeligheter da mange flytter til større tettsteder og forgubbingen på den svenske landsbygda er økende.

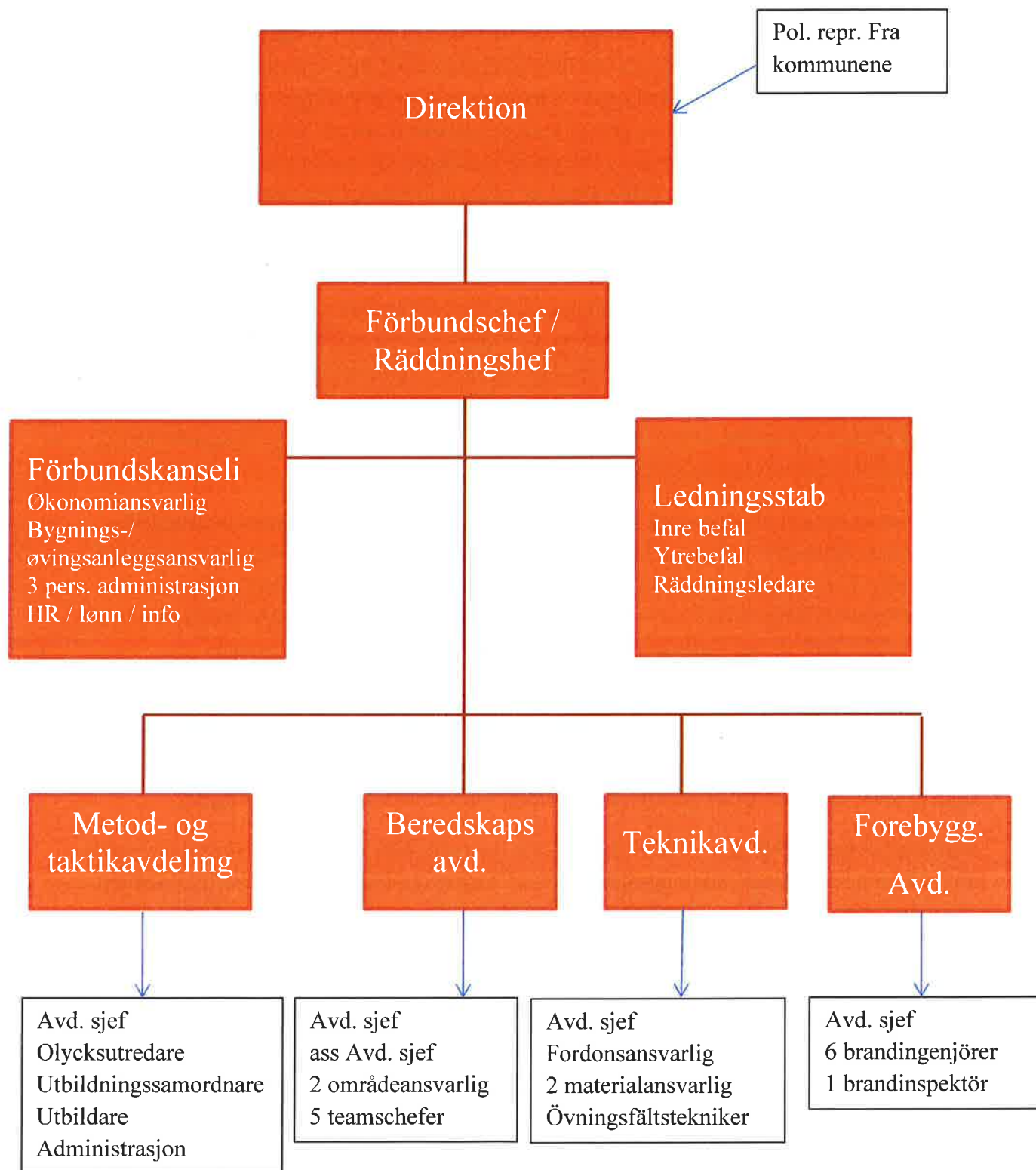
Jämtland Räddningstjänstförbund ble etablert tilbake i 2004. Hovedkontoret ligger i Trygghetens hus i Østersund. Dette et anlegg som har hatt stor oppmerksomhet internasjonalt for å ha samlet brann, politi, ambulanse, legetjeneste, krisehåndtering, felles sentral og nødnummer og nødsentraler. Länet som er tilsvarende et norsk fylke har også kontorer her. Tanken var å samle alle beredskapsetater, og det ble etter lokalt initiativ, særlig for Politiet den gang realisert. Da er det påfallende at man nå ser reformer i Sverige som bryter opp denne satsningen. Blant annet er politiet med sin sentral flyttet. Så det hjelper lite å realisere et fyrtårn når sentrale prosesser motarbeider det som er etablert.

Brannvesenet er stort og har en meget stor geografi (ca.10 % av Sverige). Ser man på organisasjonskartet ser man at over forbundschefen har man en direksjon som er styret for brannvesenet. Dette var det politikere som besatte. Svakheten er at denne direksjonen var den minst attraktive for en svensk politiker å sitte i, og var dermed preget av mange nykommere i politikken Som kanskje hadde manglende erfaring, men sterke meninger om endringer/forbedringer. Det var også utpreget at disse politikerne var ofte ferske og uerfarne i sine hjemkommuner, slik at også de ble preget av overstyring og motarbeidelser. Dette medførte at det var svært krevende og være leder i en slik organisasjon. Forbundschefen jobber bare oppover imot styret, og de ulike eierkommunene. Fikk inntrykk av at dette var meget krevende. Under han er Räddningschefen som opererte som leder av brannvesenet. I tillegg har de svært mange andre funksjoner. Viser til side 15.

Organisering av interkommunal brannvesen i Sverige

(Jämtlands räddningstjänstförbund brukt som exempel)

Utviklingen av Jämtland var at det smått om senn kom til nye eierkommuner i samarbeidet. Dette medførte at stadig var det nye ting å ta tak i, og som mange ganger endret de planer som var lagt. Årsaken til at omfanget av samarbeidet økte var at skepsisen til modellen var svekket blant nabokommuner. Og som tidligere nevnt var det vanskeligheter med å rekruttere kompetanse, førte også til behov for økt samarbeid.

Økonomi er selvsagt også her av betydning. Ved vårt besøk ble vi grundig satt inn i utfordringen de var gitt om å spare penger. De drev nå med nye ROS-analyser og kartlegginger. Mye tyder på at de tar ned beredskapen relativt mye enkelte steder. En ting er antall personer på vakt, men de har også i Sverige sagt at røykdykking er noe man skal unngå, og dermed blir også dette tatt ut av porteføljen, og erstattet av andre sløkketeknikker. Dette medfører at kravet til antall personer i beredskap reduseres. De operer med beredskap helt ned i 1 person, første innsats person (FIP). Dette er enmannsbetjente biler man har med på sin ordinære jobb, og hjemme i hjemmevakt, som rykker direkte ut til hendelser. Samtidig rykker nabobrannvesen, eller andre brannvesen ut til hendelsene.

I Sverige har man erfaringstall gjennom mange år med tilsvarende system som BRIS. Dette viser at det er første mann med kompetanse på stedet som kan redde liv, ikke det at det kommer et fullt vaktlag. Derfor var det nå stor fokus på å innføre dette. Særlig i kommuner der det ikke var nok folk i rett alder til å bemanne opp fulle vaktlag. Det var gode erfaringer så langt med en slik organisering. Selvsagt var det også gode økonomiske besparelser med slike modeller fremfor tradisjonelle antall mann på vakt.

Fra denne ordningen til kasernerte opererte de med svært mange variasjoner av beredskap som er satt etter risiko 1, 2, 3, 4, 5 mann alt etter hva det var sannsynlig hendelse krevde av bemanning. En vesentlig forskjell at i Sverige blir alle satt i vakt(beredskap). Men godtgjøringen er langt lavere enn vår ordning. På den måten var de kanskje mindre antall på landsbygden, men de var sikret at et minimum kom ettersom man er satt i vakt.

Som man ser har Norge mange ting felles med Sverige. Men de mente at vår IKS modell for å organisere samarbeide på er bedre enn det svenske. Det at de hadde et svakt styre medførte mange overstyringer og snarveier av enkelte kommuner. Et sterkt styre og et representantskap som er kjent med sine roller og myndighet virket for forbundssjefen som en drøm.

Åpenbart er det utfordringer å drive med så stor geografi, men man har fått til systemer som fungerer bra i Jämtlands räddningstjänstförbund. Faglig utvikling har blitt kraftig forbedret gjennom samarbeid. Økonomisk har de også gode resultater. Men som de hevdet det var en utvikling i Sverige som medførte stadig nye reformer, og økt samarbeid. Økonomi er drivkraft, men også faglig utvikling og kompetanse medfører økt behov for samarbeid.

Åre Kommun

Ved vårt besøk i Sverige besøkte vi også Åre kommun og Räddningstjänsten Åre. Åre er en spesiell kommune. Det er en stor kommune på 7 362 km². De har 10 460 innbyggere. Men Åre er et kjent vintersportssted og på en bra dag i sesongen er de opp til 100.000 innbyggere.

Det er beregnet at det er ca 70-80 000 "kalla bädder" i kommunen. Det vil si leiligheter, hus som brukes sporadisk. Spranget i antall personer er helt klart en spesiell utfordring. Særlig for dimensjonering av beredskapen. De hadde ca 100 ansatte. 17 mann i beredskap/vakt. Disse var fordelt på 4 stasjoner. I tillegg til innsatsledning. De hadde 9 dagansatte i administrasjon, forebyggende, og beredskap. Så i følge de hadde de tilstrekkelig med ressurser idag.

Utgangspunktet for vårt besøk var jo at nå er de omkranset av Jämtlands räddningstjänstförbund, hvorfor ikke samarbeid. Som de opplyste oss hadde de et godt faglig samarbeid, og de besøkte hverandre ofte. Hovedårsaken var at politikerne og administrasjonen fryktet å komme inn et større samarbeid, som kanskje da ville redusere beredskapen i Åre. Som kanskje ikke tok inn over seg det spesielle at antall innbyggere 10 doblet seg enkelte ganger. Likedan har Åre en god økonomi, og hadde ikke det initiativet til samarbeid. Brannsjefen så jo at det var samarbeid som var veien å gå, men lokal skepsis var stor på området nå. Men de regnet med at innen få år var med i Jämtlands räddningstjänstförbund de også.

Ellers har vi mye til felles med Sverige. På mange måter ligger de noe foran oss i tenking og organisering. På andre områder har vi bedre modeller.

Oppsummering

Når vi søkte om støtte til disse besøkene var vår bakgrunn en nysgjerrighet i hvordan var samarbeidene i andre land. Hvordan hadde de kommet dit, og var det særskilte trekk som utpeker seg om hvorfor det hadde blitt slik. Det å få forklart bakgrunnen og hvilke utredninger som var gjort. Vi er de nordiske land og skulle tro at vi har mye til felles. Vi syns kartet på første side er betegnende for situasjonen. I dag er det 290 norske, 162 svenske, 24 danske og 22 finske brannvesen. Det viser vel at kanskje økonomi er den største faktoren for å øke samarbeid. Økonomien både i Danmark og Finland er under et langt større press enn den Svenske og ikke minst den Norske der vi har en meget god økonomi, også i det offentlige, noe som medfører at press om reformer er langt lavere.

Vi syns det er mye å lære av alle våre naboland. Vi møtte engasjerte og delende kollegaer ved alle våre besøk. Vi ble svært godt mottatt og fikk ærlige og gode svar på vårt tema. Den finske modellen for brannvesen, og i hele tatt tankegang om beredskap viser at det å dele grense med Russerne er med å prege hele forvaltningen. De har bestemt regioner som skal være mer like, for å oppnå mer likhet i tjenesten. Svenskene har hele mangfoldet av spektret innen brannvesen fra de små kommunale til de kjempestore samarbeidene. Danskene har som finnene forsøkt å få likhet i størrelser, men de har også endt opp med avvik fra ønsket modell. Enkelte velger å bestå som kommunale brannvesen pga. av skepsis og økonomisk ryggrad til å stå alene.

Det har vært meget interessante å gjennomføre en sånn studiereise, og det har gitt oss masse informasjon, og innsikt i mange forskjellige tema. Det kan være utfordrende å skulle formidle dette i en rapport, for vi har så vidt skrappt borti overflaten på noen av temaene. Men vi syns det er en viktig erfaring når vi i Norge har en ønsket politikk om økt samarbeid. Fokus på beredskap og det å skape mer likhet i tjenestene, vil gjøre oss bedre i stand til å møte samfunnets forventninger.

Det er mye erfaring vi kan hente fra våre naboer. Se bare på tempo i reformene, det er et helt klart annet tempo på den Finske og Danske reformen enn Norge og Sverige. I Norge har vel nå DSB vært pådriver, og det har forskriftsfestet siden tidenes morgen at økt samarbeid er noe man er forpliktet til å vurdere. Ser man på resultatene, og det høye antallet av brannvesen vi har i Norge i dag, er det lett å forstå, at man må bruke andre virkemiddel enn dagens kommunale frihet til å velge om man skal eller ikke.

Takker NBLF og RUU for deres støtte slik at vi fikk realisert denne studieturen.

Referanser

Norge:

<https://www.dsb.no/>

Sverige:

<https://www.msb.se/>

Danmark:

<http://brs.dk/Pages/Forside.aspx>

Finland:

<http://www.pelastustoimi.fi/>

